

Commentarii Tres in Universam Aristotelis Philosophiam

Commentarius Secundus In Octo Libros Physicorum Aristotelis

Crespin, François

Bruxellæ, 1652

Dvbivm IV. An dato quòd existentia materię realiter distinguatur ab ejus essentia, materia prima habeat propriam existentiam distinctam à formâ.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95369](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95369)

Disp. II. de I. Principio Corporis Natur. sive Materia I. Dub. IV. 17

primæ, & entium spiritualium Deus; formarum substantialium, & accidentium materialium forme substantiales, & accidentales materiales sunt sufficientes causa effectiva, ergo, &c.

lxxxviii. Obijciunt tamen: materia prima præcognoscitur formas substantiales corporeas, sic saltem ut eas materialiter possit producere; ergo & ut activè ac efficienter.

lxxxix. Respondeo negando consequentiam; nam grande est discrimen inter materialiter & efficienter producere; quia materialiter producere, est quidpiam alienâ virtute efficienter productum in se sustentare; efficienter verò producere, est quidpiam propriâ virtute efficere: de quibus infra.

D V B I V M IV.

An dato quòd existentia materia realiter distinguatur ab ejus essentia, materia prima habeat propriam existentiam distinctam à forma.

c. **A**liter ab Authoribus hoc dubium proponi solet, videlicet, an materia prima existat existentia formæ: asserunt enim Thomistæ communiter materiam primam imperfectam adeo esse entitatem, ut existentiam propriam non habeat, sed à forma emendatam: verum contrarium patet ex dubio præcedenti, & dicendis in Metaphysica ex professo de identitate reali existentia cum essentia; ut tamen sit disputationi locus, hinc suppono, & illis gratis do, existentiam realiter distinguere ab essentia, & secundum illam hypothefim, sit dubium.

R E S O L U T I O I.

ci. **D**ico 1°. contra Thomistas communiter: licet gratis detur existentiam realiter distinguere ab essentia; materia prima habet propriam existentiam incompletam, condistinctam realiter ab existentia formæ.

cii. Probatur quia id omnino conformius est naturæ ipsius materiæ primæ, ut P. Arriaga hic, ergo, &c. ratio Antecedentis bona est, licet ab Arriaga non probetur, & P. Oviedus hic dicat eam fringere, & negat eâ majori conformitate, gelascere: quare probo rationem Antecedentis: existentia sequitur essentiam; sed essentia materiæ primæ est secundum se incompleta, & petit compleri per essentiam formæ; ergo similiter existentia materiæ primæ est incompleta, & petit compleri per existentiam formæ: major patet in forma, cujus essentiam sequitur existentia, sic, ut non sit magis entitativè completa, (quidquid sit affectivè) quàm formæ essentia. Probatur ultima consequentia: quia alioqui vel esset existentia una indivisibilis totius, id est, sui & formæ? & hoc non, quia hæc est completa, & simul etiam formæ, ac proinde incomplebilis per existentiam formæ contra exigentiam existentia materiæ: vel existentia ipsius formæ? & hoc etiam non; quia, sicut essentia formæ est incompleta, ita & ipsius existentia; ac proinde, quia, sicut essentia formæ petit compleri per essentiam propriam materiæ primæ; ita existentia formæ petit compleri per existentiam propriam materiæ, ergo, &c.

ciii. Nec respondeat P. Oviedus hic materiam habere propriam essentiam, non verò propriam existentiam; quia, quod ipse supra ad P. Arriagam, hæc responsio friget, & negat pro secunda parte,

gelascit: maximè si advertatur materiam primam habere propriam existentiam non impedire quòd minus materia prima sit pura potentia sensu ab Aristotele intento, id est, sustentationis; ita scilicet, ut sustentet, & non sustentetur ab alio tamquam subiecto sustentationis; juxta præmissa Dub. 3. Resol. 1^a. Hinc tamen

civ. Colliges 1°. contra D. Caramuclem Metaph. libro 3°. sect. 2^a. Dub. 4°. dici non posse (propter rationem allatam, quæ applicari potest formæ) materiam habere propriam existentiam, & formam existere existentia materiæ; neque ratio, quam adfert ex sancto Thoma 1. p. q. 39. art. 2. ad 3um, scilicet, *essentia dicitur ab essendo, natura ab operando*, quidquam tale probat; tum quia essentia & natura frustra realiter distinguuntur; malè enim per essentiam intelligitur materia, & per naturam naturalitatem sive physicam formam; tum quia si per ly essendo intelligatur existendo (ut intelligitur) essentia separari potest ab essendo, ut patet in merè possibilibus; non verò natura, supposito quòd dicatur ab operando; nam operari supponit existere: S. Thomas autem ibi non distinguit essentiam realiter à natura, quia Deo utramque tribui significat, sed solum vult aliunde essentiam, aliunde naturam dici, licet una sit utriusque entitas.

cv. Colliges 2°. contra eundem ibidem falsum esse, in corpore naturali existente non dari nisi unam simplicem existentiam, quæ subsistentiam afficiat; tum quia illa foret incompleta, non secus ac ipsa subsistentia, quam afficeret, incompleta foret: tum denique, quia sicut subsistentia formæ non est complementum ultimum materiæ primæ secundum esse essentia; alioqui non distingueretur ab existentia; sed secundum esse existentia; ita nec est illius existentia: ratio autem præfati authoris, videlicet, *non potest intelligi subsistentia* (quam supponit esse fundamentum naturæ substantialis) *actualiter existens actualiter sustentare naturam, & hanc non existere, quia, inquit, cum verum est dicere, subsistentia actualiter sustentat naturam, est etiam verum dicere, natura sustentatur actualiter à subsistentia*; ergo etiam erit verum dicere *natura existit*: nulla est: quæro enim quare intelligi non posset subsistentiam existentem sustentare actualiter (quia est actu) naturam non existentem; sicut rectè intelligitur, in ipsius sententia, subsistentiam non existentem sustentare actualiter (saltem consecutivè) existentiam: deinde argumentum ipsius retorqueo hoc modo, cum verum sit dicere in ipsius sententia, *subsistentia non existens actualiter sustentat existentiam*; à pari verum est dicere è converso, *subsistentia existens sustentat actualiter naturam non existentem*; ergo totum ipsius argumentum nullum est: denique, sicut per hoc, quòd aliquid per unionem A. unito uniatur, non propterea unitur in se per unionem A. & per hoc, quòd aliquid uniatur ubicato, non propterea ubicatur per ubi ejus; ita per hoc, quòd aliquid uniatur subsistentia existenti, non propterea existit per existentiam illius; videtur enim esse omnimoda paritas.

cv. Confirmatur Resolutio: omnino superfluum est, tot in materia prima admittere diversas existentias, ac proinde toties materiam primam transire de uno esse ad aliud, quot formas acquirit, novas; sed hoc fieret; ergo &c. minor patet: Probatur major; quia nulla est necessitas ita existentias, &c.

multiplicandi, cum sine incommodo, & naturæ ipsius materiæ primæ conformius dici possit materiæ primam habere propriam existentiam, sicut habet propriam essentiam, ut solutione argumentorum patebit, ergo, &c.

CVII. Obijcies 1°. materia prima propter puram suam potentialitatem, non habet existentiam sibi identificatam; bene autem forma propter suam actualitatem, ergo materia non habet propriam existentiam, ac proinde existit per existentiam formæ.

CVIII. Respondeo 1°. retorquendo argumentum in adversarios: vel enim materia prima habet puram potentialitatem secundum esse essentiae, vel secundum esse existentiae? si secundum esse essentiae, adhuc, non obstante propriâ existentia, eam retinet, quia secundum esse essentiae ita sustentat, ut non sustentetur; ita existit, ut secundum esse essentiae existentiam non includat: si secundum esse existentiae, quomodo dicis illam habere puram potentialitatem secundum esse existentiae, secundum quod essentialiter includit actum existentiae? quod respondebis applica tuo argumento.

CIX. Respondeo 2°. puram potentialitatem materiæ non impedire; quod minus materia habeat existentiam sibi identificatam (ut probatum est dubio superiori) quia tamen nunc gratis damus eam non habere sibi identificatam; aliter

CX. Respondeo 3°. potentialitatem materiæ puram, cum sit tantum sustentationis (ut sæpe diximus) & secundum esse essentiae, (ut sequitur ex nostro supposito quod existentia materiæ distinguatur realiter ab essentia materiæ) non impedire, quod minus habeat existentiam propriam: quam secundum esse essentiae sive secundum quod potentia est recipiat: Vnde nego assumptum; neque enim est ratio cur forma potius habeat existentiam sibi identificatam, quam materia prima; cum autem supponitur materiæ primam eam habere realiter à se distinctam, idem de forma supponitur, uti & formam illam secundum esse essentiae recipere.

CXI. Obijcies 2°. esse, sive existere est propter operari; sed materia prima nullum habet operari; ergo neque esse.

CXII. Respondeo distinguendo majorem: esse est propter operari proprium vel alienum, concedo majorem; propter proprium, nego majorem; nam si ve materia existat per existentiam propriam, ut docemus; sive per existentiam formæ ut communiter volunt Thomistæ; sive forma existat per existentiam materiæ primæ, ut vult (sed non bene probat) Caramuel; materiæ existere nunquam est propter proprium operari indebitorum, ut probatum est Dub. 3. Resol. 4. nec proprius effectus ejus in genere causæ efficientis assignari potest, præter quantitatem Physicam (quam esse fictitiam, probavimus in Logica) aut potentiam instrumentalem receptivam, de qua postea: unde materiæ existere, non est nisi propter pati, & sustentare operari alienum (ut consideranti patebit) & operari potentia istius instrumentalis tantum tamquam effectus proprii. dixi nec proprius effectus; nam materiæ effectum cuiusvis entis communem, videlicet existentiam, ubi, durationem &c. facile est assignare.

RESOLUTIO. II.

CXIII. Dico 2°. probabile tamen est materiæ primam existere per existentiam materiæ & formæ indivisibiliter communem; non

verò per propriam incompletam tantum.

CXIV. Probatur. probabile est materiæ primam subsistere per subsistentiam materiæ & formæ indivisibiliter communem, non verò per propriam incompletam tantum; ergo similiter probabile est materiæ primam existere per existentiam, &c. Probatur consequentia, quia cum existentia, in data hypothese, non minus sit realiter distincta ab essentia, quam subsistentia ab existentia, rectè dicitur se habere ad essentiam, sicut subsistentia ad existentiam; sed hæc est existentia totius compositi, & non solum materiæ primæ, ut probabitur infra; ergo & existentia: Probatur hoc assumptum, quia, sicut subsistentia materiæ primam ultimò complet in existere, ita existentia materiæ primam ultimò complet in esse; ergo &c.

CXV. Consumatur, nulla est necessitas multiplicandi existentias, ut solutione argumentorum patebit; ergo &c.

CXVI. Obijcies 1°. alia est ratio dicendi materiæ subsistere per subsistentiam totalem & utriusque communem; alia, existere per existentiam talem vel talem, ergo, &c.

CXVII. Respondeo negando antecedens, de quo Resolutione 3^a; quia in hypothese distinctionis realis existentia à materia, non video ullam necessitatem distinguendi modum, quo se habet existentia ad essentiam, à modo, quo se habet subsistentia ad existentiam; nam sicut hæc materiæ primam ultimò complet in existere, ita ista illam ultimò complet in esse.

CXVIII. Obijcies 2°. res non aliter producuntur, quam per productionem suæ existentia; sed materia prima non producitur per productionem existentia formæ; ergo per productionem propriam; ergo materia prima habet propriam existentiam: Probatur minor, quia existentia formæ, & consequenter forma ipsa, saltem materialis, generatur, materia autem creatur, ergo, &c.

CXIX. Respondeo hoc argumentum habere quidem vim contra Thomistas, qui concedere debent majorem, ne alioqui admittere debeant absolute dari aliquid productum non existens: minime verò contra nos, qui majorem in data hypothese (licet absolute veram) negandam putamus, & stando in hypothese ista, dicimus productionem terminari ad id, quod recipit existentiam materiæ, sive ad essentiam materiæ, ut realiter ab existentia ejusdem distinctam; si enim secundum illam supponatur capax aliquid realiter recipere, erit etiam capax secundum illam realiter produci; per creationem quidem secundum esse essentia, per generationem verò secundum esse existentia: unde minor est vera, & eâ non obstante, consequentia est falsa; sed addi potest, materiæ, nec produci per existentiam incompletam formæ, nec per propriam, sed per communem totius, sic nempe, ut materia secundum hanc existentiam terminet generationem, & secundum essentiam creationem, ut ante dictum est.

CXX. Obijcies 3°. compositum pendet à priori à materia prima; ergo materia non existit per existentiam totius compositi: Probatur consequentia, quia alias etiam materia penderet à priori à composito, & consequenter à seipsa; ac proinde daretur mutua causalitas, tum compositi ad materiæ, tum materiæ ad seipsam & compositum.

CXXI. Respondeo distinguendo antecedens: compositum

compositum inadæquatè sumptum, & secundùm unam partem, scilicet formam, pendet à priori à materia prima, concedo Antecedens; secundùm alteram partem, scilicet materiam existentem, nego Antecedens; alioqui enim idem penderet à priori à seipso, quod intelligi non potest.

cxix. Adde tamen, in data hypothesi distinctionis realis existentia materię primæ à materia prima, non fore ut materia pendeat à priori à composito; quia existentia completa compositi materiæ & formæ communis adhuc à materia antecedenter non existente pendere deberet, sicut in illa antecedenter non existente, in hypothesi ista, recipi, & ex ea educi deberet; hæc quidem, fateor, sunt absolutè loquendo, & extra hypothesim positam, omnino exotica, verumtamen ex ea legitimè sequi, suadet ratio.

cxiii. Objicies 4°. si probabile est materiam primam subsistere per subsistentiam materiæ & formæ indivisibiliter communem; superfluum non est tot in materia admittere diversas existentias, quot diversæ in ea succedunt formæ; ergo vel confirmatio præcedentis Resolutionis non est probabilis; vel hæc probatio hujus est improbabilis; assumptum patet, quia inde sequitur tot in materia admitti debere diversas existentias, quot diversæ in ea succedunt formæ.

cxiv. Respondeo primum esse probabile, supponi ex infra probandis, videlicet, quia alioqui subsistentia materiæ esset ultimum complementum materiæ in existere, & non esset; esset, quia id est de ratione subsistentiæ: non esset; quia per subsistentiam formæ compleri deberet, sicut materia per formam, & existentia materiæ per existentiam formæ, compleri debent ex præmissis Resolutione 1^a: licet autem hinc sequatur tot in materia admitti debere diversas subsistentias, & consequenter existentias, quot diversæ in ea succedunt formæ, idque sit omnino necessarium, & non superfluum, sistendo in allata ratione; aliud tamen contingit, & est superfluum, sistendo in proportionem servanda, tali inter existentias & subsistentias, qualis inter materiam & formam reperitur; in proportionem verò hac fundatur probabilitas primæ Resolutionis, sicut hæc Resolutio fundatur in definitionibus subsistentiæ & existentia. Vnde nego assumptum.

cxv. Instabis, per responsionem istam non evacuatur tota difficultas Objectionis præcedentis; casu quo enim hæc proportio contra hanc Resolutionem, & definitiones illæ contra primam Resolutionem objiciantur, utraque magnam difficultatem patitur, ergo &c.

cxvi. Respondeo negando assumptum; quia in primis, si contra hanc Resolutionem proportio ista objiciatur, responderi debet illam, inter materiam quidem & formam servari posse; sed non inter materiæ & formæ existentias; ne existentia materiæ sit ultimum complementum materiæ in existere, & non sit: si verò contra primam Resolutionem definitiones existentiarum istarum objiciantur, Responderi potest existentiam incompletam materiæ esse ultimum complementum perfectibile in existere, & sic non absolutè ultimum; existentiam autem formæ esse ultimum complementum perfectivum in existere: unde patet utramque Resolutionem simul probabiliter sustineri posse: tamen

cxvii. Virgebis, ergo ratio suppositionis, propter quam probabile supponitur, non dari subsistentiam incompletam, videlicet, quia alioqui subsistentia materiæ esset ultimum complementum in subsistere, & non esset, non stat; quia distinguere potest, admittendo esse ultimum complementum materiæ perfectibile in subsistere; negando verò esse ultimum complementum materiæ perfectivum in subsistere, ergo, &c.

cxviii. Respondeo sistendo in hac Resolutione, nullam esse necessitatem dividendi existentiam, subsistentiam, &c. sive ultimum complementum, &c. in materiale seu perfectibile, & formale seu perfectivum; quandoquidem ex una parte, sive sic dividatur, sive non, id est, sive sint in corpore naturali duo partialia complementa, sive unum tantum & totale; in omni generatione debeat existentia mutari: sive enim mutetur una partialis forma tantum, sive mutetur una, quæ sit simul materiæ & formæ, omnino perinde est, quia una eadem mutatur, prout infra ostendemus, de ubi, quod, mutatâ materiâ in Eucharistia, mutatur, sive ubi specierum sit parziale, sive sit unum materiæ & ipsarum, prout unum esse utriusque, non obstante illâ mutatione, infra agēs de ubi propugnabimus.

cxix. Deinde si dicatur materiam posse creari naturaliter separatim ab omni forma, ac proinde debere habere existentiam propriam. Admisso antecedente, negari potest sequela; licet enim dictæ species naturaliter existere non possint, nisi in loco materiæ; potest tamen materia creari (dato quòd existentia realiter distinguatur à materia, quod hic supponitur) sine existentia; quia si receptio existentia propriæ ad materiâ ut sic terminari potest, potest & creatio propria ad illam ut sic terminari; ac proinde ex eo quòd creari possit separatim ab omni forma, non sequitur illam debere habere existentiam propriam.

D V B I V M V.

An materia prima sit ingenerabilis & incorruptibilis.

ANte Resolutionem
cxix. Suppono 1°. generationem & corruptionem posse dupliciter accipi; primum latè, & sic generatio est quæcumque productio, sive creativa, sive eductiva, forma ex præjacente subiecto; corruptio verò è contra quæcumque desitio, sive annihilativa, sive alia, aliquo remanente subiecto: secundò strictè, & sic generatio est productio formæ ex præjacente subiecto; corruptio verò è contra, desitio formæ aliquo remanente subiecto.

cxxi. Suppono 2°. certum esse materiam primam esse à Deo latè generabilem & corruptibilem, id est, creabilem & annihilabilem: quia creaturæ ab ipso pendent in fieri & conservari, ut Catholicorum negabit nullus, haud minùs, quàm species Eucharisticæ, quæ in omnium, sententia, vel secundum se, vel secundum quantitatem basim, modò creantur, & ante consecrationem generantur.

R E S O L U T I O I.

cxixii. **D**Ico 1°. materia prima est latè generabilis & corruptibilis à creatura, suppositâ veritate Resolutionis, quâ docebimus
B 4 infra,